

Klinisk Biokemisk Laboratorium informerer

26-02-2010 · Til alle kliniske afsnit, inkl. lokalpsykiatrien og BUC

P-Triglycerid og P-Cholesterol i LDL på ikke-fastende patienter

Nye valgmuligheder fra den 2. marts 2010

Det har hidtil kun været muligt at bestille —

- P(*fPt*)-Triglycerid og P(*fPt*)-Cholesterol i LDL, dvs. prøver som er beregnet at tages på fastende patienter (*fPt*).

Fra den 1. marts kan man også bestille —

- P-Triglycerid og P-Cholesterol i LDL, dvs. prøver som tages på ikke-fastende patienter.

Hvornår skal de bruges?

- Ikke-fastende prøver kan bruges til almindelig screening og kontrol, herunder i forbindelse med undersøgelser for metabolisk syndrom.
- Fastende prøver skal bruges til diagnostik før der fx startes medikamentel behandling.
- Fastende prøver skal også bruges hvis ikke-fastende P-Triglycerid er over 4 mmol/l, og beregningen af P-Cholesterol i LDL ikke er mulig (se bagsiden).

Information om fastestatus

Bioanalytikerne vil kun spørge patienterne om de er fastende, hvis der er bestilt fastep prøver.

- Hvis der er bestilt fastep prøver, men patienten *ikke* er fastende, så bliver der knyttet en kommentar til rekvisitionen i EPJ hvoraf dette fremgår. Vi ændrer ikke analyserne fra faste- til ikke-fastep prøver.

Ændring af rekvisitionsprofiler i EPJ

Da man i langt de fleste kliniske sammenhænge kan bruge ikke-fastende prøver, vil vi erstatte P(*fPt*)-Triglycerid og P(*fPt*)-Cholesterol i LDL i de rekvisitionsprofiler EPJ der anvendes til rutineformål.

- Der bliver *ikke* ændret i profiler til forskningsprojekter
- Forudbestilte fastep prøver bliver *ikke* ændret
- Der vil senere blive oprettet rekvisitionsprofiler for hhv. fastende- og ikke-fastende lipider.

Samme grænseværdier

De »max-værdier« (behandlingsmål eller signalværdier) der gælder for fastep prøver, gælder også for ikke-fastep prøver.

Lidt baggrundsinformation

Se bagsiden

Baggrundsinformation

Måling af plasmalipider

Formålet kan være at påvise forstyrrelser i lipid- eller lipoproteinstofskiftet, at vurdere risiko for hjertekarsygdom eller at kontrollere effekten af en behandling¹.

Plasmalipider omfatter disse analyser:

- P-Cholesterol (total)
- P-Cholesterol i HDL
- P-Triglycerid eller P(fPt)-Triglycerid
- P-Cholesterol i LDL eller P(fPt)-Cholesterol i LDL

De tre første måles, mens P-Cholesterol i LDL beregnes som —

$[P\text{-Cholesterol (total)}] \text{ minus } [P\text{-Cholesterol i HDL}] \text{ minus } [0,45 \times P\text{-Triglycerid}]$.

Værdien af $[0,45 \times P\text{-Triglycerid}]$ er et estimat af P-Cholesterol i IDL- og VLDL-partikler, men kun hvis P-Triglycerid er under 4 mmol/L. Ved højere værdier er estimatet for usikkert, især fordi der typisk findes kylomikroner i blodet.

Estimatet er ofte også upræcist hos patienter med diabetes mellitus og/eller komplicerede forstyrrelser i lipidstofskiftet.

Nogle laboratorier måler P-Cholesterol i LDL direkte, hvilket giver mere pålidelige resultater, men også koster mere.

Faste eller ikke faste?

P-Triglycerid er generelt højere, hvis man ikke er fastende, og kan især stige betydeligt i mange timer efter indtagelse af et fedtrigt måltid, fordi der dannes triglyceridrige kylomikroner i tarmen.

Stigningen er især udtalt hos personer som i forvejen har let til moderat forhøjet P-Triglycerid (fx 2-4 mmol/L).

Hvis der findes et P-Triglycerid over 4 mmol/L bør undersøgelsen gentages som en måling af P(fPt)-Triglycerid.

Referencer

1. Dansk Cardiologisk Selskab m.fl. . Kliniske retningslinier for forebyggelse af kardiovaskulær sygdom i Danmark. August 2004; rapport [[klik hér for at hente rapporten](#)].
2. Nordestgaard et al: Plasmalipider hos ikkefastende patienter og signalværdier på laboratoriesvar. Ugeskr Læger. 2009;171(13):1093.

Har du brug for flere oplysninger?

Se www.labrisskov.dk [søg på "lipider"] eller kontakt —

- Overlæge Ulrik Gerdes · 7789 3521 · ulrik.gerdes@ps.rm.dk
- Ledende bioanalytiker Bente Vestergård · 7789 3531 · bentvest@rm.dk